

THEA Theatre Entertainment & Art Nonprofit Kft.

SZAKMAI BESZÁMOLÓ 2016

A THEA Theatre Entertainment & Art előző évi működése során egyrészt a Mentőcsónak Egység működését tartotta fenn, másrészt produkciós irodaként tevékenykedett, a Mentőcsónaktól függetlenül.

Mentőcsónak Egység

A tervezett 4 új bemutatóból 3 valósul meg a pályázati időszakban. A tervezet szerint bemutattuk a két új interaktív színházi társasjátékot, 2016 májusában a **Menekülj okosan! – MigrAction** címűt, mely a menekültkérdésen keresztül a demokrácia alapvetéseivel foglalkozik interaktív játékos formában, majd 2016 novemberében a **CÍM Nélkül / hajlék-kaland-játék** című előadást, ami a hajléktalan lét kérdéseivel szembesíti a közönséget. A Menekülj okosan létrehozásában partnerünk a Füge Egyesület és a Magyar Helsinki Bizottság volt, írója-rendezője a Mentőcsónak rendezője, Fábián Gábor, szakértőként pedig Iván Júlia, az MHB jogásza vesz benne részt. A CÍM Nélkül a STEREO Akttal közös produkcióban valósult meg, írója a mentőcsónakos Fábián Gábor, rendezője a STEREO Akt-os Boross Martin, szakmai partnereink a Menhely Alapítvány és a Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei (BMSZKI) voltak.

A Mentőcsónak másik rendezője, Pass Andrea **A vezér** című Lorenzaccio-átíratot tervezte megrendezni. A munkafolyamat elkezdődött, az átírás, illetve a jelentős mértékű dramaturgiai munka – Gimesi Dóra bevonásával – megtörtént, azonban a színészek nélküli társulat életében folyamatosan fellépő nehézség – színészegyeztetési problémák miatt a bemutató elhalasztása mellett voltunk kénytelenek dönteni: 2017 őszén kerül színpadra az előadás. Pass Andrea a felszabadult időben egy későbbre tervezett munkáját időzítette előbbre, aminek eredményeképp megvalósul egy évad végére tervezett bemutató, amit a Mentőcsónak állandó jelleggel működő diákcsoportja (akik idén a Manöver nevet kapták) **A néma tartomány** című előadása. Az előadás témája a gyűlöletbeszéd, a bemutató 2017. február 15-én volt, amit a fiatal alkotók őszi kutatómunkája előzött meg. Az előadás rendezője és a diákok munkájának vezetője Pass Andrea.

2016-ban folyamatosan a Mentőcsónak műsorán szerepelt az új bemutatókon kívül a nagy sikerű **Szociopoly** című interaktív színházi társasjáték a mélyszegénységről (35 előadás), az **Újvilág** (r: Pass Andrea, 9 előadás), a Kerekasztal Társulattal közös **Hosszabbik út** című színházi nevelési előadás (16 előadás), és a **Pirézek** című rendhagyó társadalomismeret óra osztályterem színházi előadásként (3 előadás) – azaz a tervezetben vállalt előadások mindegyikét repertoáron tartjuk. A pályázati időszakra tervezett 122 előadáshoz képest 102 alkalommal játszottunk, ebből 82 alkalommal Budapesten, 17 alkalommal vidéken, és megtartottuk a tervezett 2 külföldi Hosszabbik út előadást is Marosvásárhelyen. A határon túli előadások száma eggyel bővült: a Gombaszögi Nyári Táborba ismételten meghívást kaptunk. Előadásainknak pontosan felét, 51 előadást játszottunk diákközönségnek. A Jurányi Ház 123-as Laborjában tartott felnőtt előadásinkon kívül számos alkalommal teszünk eleget egyéb közösségek, szervezetek meghívásának is.

Fesztiválszerepléseink 2016-ban:

- Szociopoly a THEALTER Fesztiválon Szegeden, 2 előadás;
- Szociopoly a VIII. Kaposvári Nemzetközi ASSITEJ Gyermek- és Ifjúsági Színházi Szemlén – elnyertük a fesztivál fődíját;
- Szociopoly a NEXTFESZTen, a Trafó Kortárs Művészetek Házában;
- Újvilág a Deszka Fesztiválon;
- Újvilág a VIII. Kaposvári Nemzetközi ASSITEJ Gyermek- és Ifjúsági Színházi Szemlén;
- Pokolra kell annak menni a Kortárs Drámafesztiválon;
- Pokolra kell annak menni a Bánkító Fesztiválon;
- Menekülj okosan a Bánkító Fesztiválon.

A Mentőcsónak eredményességét és szakmai reputációját jól jelzi, hogy 2017-ben a tervek szerint a nyári szegedi nemzetközi függetlenszínházi szemle, a THEALTER Fesztivál kiemelt vendége lesz.

**A Mentőcsónak Egység, a Füge Produkció és a Magyar Helsinki Bizottság bemutatja:
Menekülj okosan! – MigrAction
interaktív színházi társasjáték**

Bemutató: 2016. május 20. (19h) Jurányi Közösségi Produkciós Inkubátorház, 123-as labor

A Menekülj okosan! című előadás ötlete 2015 nyarán született, mikor Magyarországon nagy számban voltak jelen menekültek és a lehetséges megoldásokról szóló gondolkodás a közbeszéd első számú témája volt. Célunk az volt, hogy a már akkor is világosan látható menekültellenes közgondolkodással szembemenve próbáljuk érzékenyíteni a többségi társadalom tagjait a menekültek helyzetére. Bármiféle megoldási javaslatok sugalmazása nélkül akartuk felhívni a figyelmet arra a banális tényre, amit akkor és azóta is negligál mind a kormányzati propaganda, mind a kirekesztő közgondolkodás, hogy ezek az emberek végtelenül kiszolgáltatott helyzetben vannak és az, hogy önmagukon segíteni próbálnak, semmiképpen sem értelmezhető ellenünk irányuló tevékenységnek.

Szakmai és koprodukciós partnerként a Magyar Helsinki Bizottság kapcsolódott a munkánkhoz, az előadás játékvezetője, Iván Júlia is az ő munkatársuk. Fontos célunk volt még, hogy az előadásban érintett, azaz valóban menekültként Magyarországra érkezett szereplő is legyen, hogy a személyes találkozás előítélet csökkentő erejét is tudjuk használni. A Magyar Helsinki Bizottságon keresztül találtuk meg erre az alkalmas résztvevőt Rezai Mohammed Amin személyében.

A Szociopoly sikerét és hatékonyságát látva az előítéletek mérséklése terén, egyértelmű volt, hogy az interaktív színházi társasjáték műfajában akarjuk az előadást létrehozni. A műfaj kutatása egy újabb játék fejlesztésén keresztül szintén fontos célkitűzésünk volt.

Egy éppen akut és a közbeszédet uraló társadalmi problémával foglalkozni különösen fontos, de egyúttal nagyon nehéz feladat is. A hazai és nemzetközi szabályozás is percről-percre változott, nem tudtunk a valós szabályok mentén értelmezhető játékot kialakítani, hosszan kerestük azt a játékszerkezetet, amit dramatizálni tudunk. Végül az Amnesty International brit szervezetének fejlesztésében megvalósult és az interneten szabadon elérhető *The great escape* című játék alapján sikerült az előadást létrehozni.

Fontos elmondanunk, hogy a bemutató után is továbbfejlesztettük a játékot, a 2016/17-es évad elején egy rövid próbafolyamat keretében jelentőset változtattunk a játékszerkezetben, ami ettől egy újabb réteget kapott, sokkal játékosabb élményt adva a résztvevőknek, mint az eredeti verzió.

2016 végén Iván Júlia elnyerte az Amnesty International magyarországi igazgatói posztját, jelenleg egyeztetések folynak arról, hogyan lehet az előadást integrálni a szervezet emberi jogi oktatási programjába.

Tapasztalatok

Az előadást eddig a Jurányi Ház 123-as Laborjában játszottuk, néhány fesztiválmegjelenéstől eltekintve. A Jurányi Ház akaratlanul is egyfajta szűrőként funkcionál, érezhetően a menekültekkel inkább szolidáris nézők érkeztek, ritka volt az elutasító attitűd. Ezzel együtt is elmondható, hogy az előadásban elhangzó tények és a játék erős bevonódást elérő működése erős hatást váltott ki a nézőinkből és sok olyan rejtett előítéletre hívta fel az egyébként szolidáris résztvevők figyelmét, amelyet még nem racionalizáltak.

Az évad további szakaszában tudjuk majd elkezdni az előadás osztálytermi játszását, ahol már inkább a közgondolkodásban erőteljes, elutasító attitűd megjelenésére számítunk a résztvevő diákok részéről. Ekkor éri el majd az előadás az eredetileg tervezett célközönségét, és reményeink szerint hasonlóan erőteljes hatást és az előítéletek csökkenését váltja ki.

Alkotók

Szöveg: Fábrián Gábor

Szereplők: Kurta Niké, Jaskó Bálint, Rezai Mohammed Amin

Szakértő, játékvezető: Iván Júlia (jogász, Magyar Helsinki Bizottság)

Dramaturg: Ivanyos Ambrus
Látvány: Schnábel Zita
Asszisztens: Szabó Julcsi
Konzulens: Bass László
Külön köszönet: Kovács D. Dániel, Gigor Attila
Produkciós vezető: Trifonov Dóra
Rendező: Fábíán Gábor

Kritikarészletek:

- „Ráadásul valójában egy idő után a probléma – hogy annyira távoli tőlünk mindaz, amiről szó van – idővel mégis jó hatással lesz az előadásra. A kerettörténet szerint mi mind egy tévés vetélkedőben veszünk részt: a „műsorvezető” színészek, Kurta Niké és az előadást rendező Fábíán Gábor parodisztikusan szenzációhajhász ripacskodása úgyszólván épp ezt a távolságérzetet hangsúlyozzák, amit aztán a jelenetek között a Magyar Helsinki Bizottság szakértője, Iván Júlia mégis megpróbál eloszlatni azzal, hogy elmondja az adott helyzetekhez kötődő statisztikákat, tényeket és tévhiteket. Aztán a „műsor” végén a színészek megkérdezik, ugye jól szórakoztunk, és egy kicsit sokkoló rájönni, hogy tulajdonképpen igen. Így aztán épp abban tud torokszorító lenni a Menekülj okosan!, hogy átérezzük saját kívülállásunkat és az e miatti tehetetlenségünket. Ez pedig már fél siker: aki megérti, mennyire nem hasonlítható össze az ő élete azokéval, akiről amúgy megvan az ilyen vagy olyan véleménye, talán átérzi azt is, miért nem jó stratégia az ítélkezés – valami olyasmiről, amiről fogalmunk sem lehet. Ha pedig valaki a tehetetlenségérzetét azzal akarná csillapítani, hogy a színházból hazatérve azonnal jobb emberré válik, és elkezd a világ megváltásán ügyködni, az már csak a csillámpor a rózsaszín felhőcskén. Ehelyett talán épp elég első körben a megértés, vagy legalább a megértés igénye is.” (Kovács Bálint: Menekülttáborban jártunk, és remekül szórakoztunk, index.hu)
- Őt (Rezaí Mohammed Amint) az előadásban (?) alapvetően a saját története hitelesíti. Iván Júlia végig önazonosan, azaz a szakértőként működik közre, és teszi ezt természetesen, humorral, úgy, hogy az oktatói-nevelői-pedagógiai cél nem vörös farka vagy lólába egyáltalán nem lóg ki. Fábíán Gábor és Kurta Niké helyzet- és karakterváltásai játékvezető-instruktorból indulnak, és teszik ezt pontosan, tisztán, jó ritmusban, erőlködéstől mentesen. (Papp Tímea: Hiába menekülsz, szinhaz.net)

**Mentőcsónak Egység – STEREO Akt:
CÍM NÉLKÜL
hajlék-kaland-játék**

Bemutató: 2016. november 24. 19 óra – OPEN Fesztivál, MU Színház

Nem telik el úgy nap Magyarországon, hogy két-három ember ne veszítené el lakhatását. Ebből az élethelyzetből szinte csak emberfeletti erővel, nagy szerencsével és támogatók révén lehet kiemelkedni. A Mentőcsónak Egység és a STEREO Akt közös előadása egy interaktív színházi társasjáték, amely által a hajléktalan emberek életébe nyerünk bepillantást, játékosként megpróbálhatunk megélni, túlélni fél évet otthontalanul.

A felnőtt közönségnek és középiskolai diákoknak egyaránt játszott előadás egy helyzetjelentés saját társadalmunkról, amely egyfelől rávilágít a hajléktalanság mindannyiunkat érintő okaira, és megkérdőjelezi azokat a káros előítéleteket, amelyek azt állítják, hogy „annyit érsz, amennyi pénzed van”, és „ha szegény vagy, magadra vess”.

Koncepció

Az interaktív színházi társasjátékaink sorában harmadik munkánk a hajléktalanság problémájával foglalkozik és – akárcsak az előzőeknek – célja a többségi társadalom érzékenyítése. A lakhatási szegénység ma Magyarországon kb. 4 millió honfitársunkat érinti, ők potenciális veszélyeztetettek és hatalmas utánpótlását nyújtják a már lakhatásukat elvesztett, effektív hajléktalan emberek tömegének. Az érintettek hatalmas száma miatt is akut probléma ez társadalmunkban, a hajléktalansághoz vezető utak pedig nagyon sokfélék lehetnek. A többségi társadalom azonban legtöbbször önhibás szegényekként tekint rájuk, ezáltal felmentve magát a felelősség és a segítségnyújtás morális kötelezettsége alól. Fontos feladatnak éreztük, hogy a téma részvételi színházi feldolgozása és valós információk átadása által a hajléktalan emberekkel szembeni szolidaritást és a róluk való differenciált gondolkodást erősítsük a többségi társadalom tagjaiban, különösen a fiatalok körében.

Az előadás a Mentőcsónak Egység és a Stereo Akt interaktív színházi társasjátéka. A koprodukció ötlete onnan fakadt, hogy mindkét csapat használ interaktív elemeket az előadásaiban és inspirációt láttunk a közös munkában.

A Mentőcsónakkal vette fel a kapcsolatot Szenográdi Réka, szociális munkás, a Menhely Alapítvány munkatársa és az alapítvány által kiadott Fedél Nélkül utcalap egyik szerkesztője. A Fedél Nélkül terjesztői klubjából indult el az Első Kézből a Hajléktalanságról program (EKH), amelynek keretében hajléktalan önkéntesek járnak iskolai osztályokba ismereteket terjeszteni a hajléktalanságról és érzékenyíteni a témára a diákokat. Ennek a programnak egyik eleme egy társasjátékos formájú drámajáték, ahol a diákok a hajléktalan emberekkel együtt játszanak el situációs játékokat a hajléktalanságról. A program vezetője Balog Gyula, hajléktalan érdekvédelmi aktivista, aki az előadás érintett szereplőjeként, míg Szenográdi Réka az előadás játékvezető-szakértőjeként csatlakozott a produkcióhoz.

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei (BMSZKI) fejlesztette az Útkereső című társasjátékot, ami a hajléktalan emberek élethelyzetét modellezi. Ez a társasjáték képezi az előadás játékszerkezetének alapját. A BMSZKI és a Menhely Alapítvány az előadás szakmai partnerei lettek.

A próbafolyamatot 2016 szeptemberében kezdtük, a bemutatóra november 24-én került sor a MU Színházban, az Open közösségi színházi fesztivál keretében.

Tervek

A bemutató óta az előadást a Jurányi Ház 123-as Laborjában játsszuk, de az évad második felében a tantermi játszása is terveink között szerepel és szeretnénk összekapcsolni az EKH programmal. Az erős bevonódást lehetővé tevő és sok konkrét információt átadó játék után a hajléktalan önkéntesekkel, köztük az előadásban is szereplő Balog Gyulával való találkozás lehetőséget ad a diákoknak az előadásban felmerülő dilemmák tovább gondolására és a számukra legfontosabb kérdések átbeszélésére az érintettekkel.

Az előadásnak jelentős sajtóvisszhangja van, és bekerült a 7óra7 által összeállított, 2016-os év 40 legfontosabb előadása közé.

Alkotók

Szereplők: Balog Gyula, Kőszegi Mária, Szabó Zola

Játékvezető-szakértő: Szenográdi Réka

Szerző: Fábíán Gábor és a stáb

Dramaturg: Ivanyos Ambrus

Zenei vezető: Rimóczi István

Látvány: Schnábel Zita

Játékfejlesztők: Tar Ágnes, Bass László, Csató Bálint, Gosztonyi Márton, Jakus Róbert

Konzultáns: Bass László

Produkciós asszisztens: Török Tímea

Produkciós vezető: Trifonov Dóra

Rendező: Boross Martin

Produkciós partnerek: Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei (BMSZKI), Menhely Alapítvány

Az előadásban részleteket használunk fel a Fedél Nélkül utcalapból, a HajléktaLand című könyvből, Missetics Bálint „Gátak építése helyett” című tanulmányából, valamint idézünk hajléktalan emberek műveiből és valós történeteiből.

Kritikarészletek:

- „A márkanév persze kötelez, és az ember óhatatlanul is viszonyít meg méricskél a korábbi élményekhez: most úgy tűnik, hogy ebben a zsánerben a Mentőcsónak rendkívül otthonosan mozog, ismeri a határokat és a lehetőségeket, és képes megújulásra is.

.... Az előadás felér egy gyorstalpaló kurzussal a mai magyar valóságról. Tapinthatóvá válik a házmesterország minden baja-bűne, kapunk itt mindent az élet-halál uraként viselkedő BKV-ellenőrtől a perverz kukkoló nehezen visszautasítható ajánlatán át az agyban-lélekben eltemetett tegnaptól érkezett váratlan segítségig bezárólag. Mindegyik jelenet egy-egy éles késszúrás, ami hol életfontosságú szervet talál el, hol kimetszi a daganatot, ami – mint a mesében – azonnal újranő.” (Jászay Tamás: Félrenézés helyett, Revizoronline)

**Mentőcsónak Egység
Manőver-projekt
POKOLRA KELL ANNAK MENNI**

Bemutató: 2016. március 31. Jurányi Közösségi Produkciós Inkubátorház, 123-as labor

Játsszák: Bíró Gergely, Borbás Gergő, Boznánszky Anna, Nyáry Pál, Stangl Franciska, Szepes Anna

Asszisztens: Tési Dóra

Csoportvezető: Pass Andrea

A Mentőcsónak állandó tevékenységei közé tartoznak az Egység ifjúsági csoportjának tartott foglalkozások is. Tagjai felsőoktatásba járó diákok, akik 2015. október óta dolgoznak együtt Pass Andrea vezetésével.

A csoport első projektjének fókuszában a tehetséggondozás állt, a programban résztvevő diákok a magyar tehetségek sorsát kutatva kaptak különböző színházi feladatokat. A színészi gyakorlatokon túl dramaturgiai, írói, rendezői, drámapedagógiai workshopokon is kipróbálhatták magukat, miközben aktuális dilemmáikat, nehézségeiket dolgozták fel, másrészt a magyar géniusz sorsokból kiindulva hoztak létre jeleneteket.

A programban résztvevő fiatalok mindannyian elmúltak húsz évesek, egyetemre, főiskolára járnak, emellett dolgoznak is. Sokuknál a pályaválasztáskor a művészet háttérbe szorult, mégsem tudtak ettől az ambíciótól megválni, keresik a helyét az életükben, és a bizonyosságot, hogy jó úton járnak-e? Dilemmáik, bizonytalanságuk, vágyuk a határozott döntésekre és arra, hogy képességeikre ráleljenek, majd azt kamatoztatni is tudják, a középiskolából kilépő diákok számára is ismerős érzések. Nemcsak a géniuszok kell pokolra menni, de azoknak a fiataloknak is, akik fel akarják kutatni magukban értékeiket és megtalálni a talentummá válás útját.

A csoport a 2015. októbertől 2016. márciusig tartó programjának eredményeként egy osztályterem színházi előadást hozott létre *Pokolra kell annak menni* címmel. Azt, hogy „Mi a tehetség sorsa Magyarországon?”, a felsőoktatásba lépett diákok szemszögén keresztül vizsgáljuk, azoknak a fiataloknak a tapasztalatait használva, akik túl vannak már egy nagy döntésen és most szembesülnek annak következményeivel.

Pokolra kell annak menni – osztályterem-színházi előadás

A produkciót Czeizel Endre kutatásai ihlették, aki azt vette észre, hogy háromszáz évre visszamenőleg a magyar tehetségek 90%-a külföldön kamatoztatta a tehetségét, illetve azt, hogy tragikusan sanyarú sorsuk volt. Az előadás a teljesség igénye nélkül dolgozza fel a magyar géniuszok életének hányattatott szakaszait. A csoport diákjai választották ki az egyes életutak egy-egy drámai pillanatát, amiket összefűzve saját jelenkori dilemmáikkal, személyes félelmeikkel, kétségeikkel mutatnak meg.

Az előadást **2016. március 31-én láthatta először** a közönség a Jurányi Inkubátorházban. A program a 14 évesnél idősebb diákoknak szól, minden előadásra egy osztályt hívunk meg, a fennmaradó helyekre pedig külső érdeklődőket várunk. Meghívást kaptunk a **Bánkító Fesztiválra** is, ahol 2016. július 15-én léptünk fel,

valamint a **Kortárs Drámafesztivál** keretén belül is látható volt az előadás 2016. december 02-án az Aurórában.

Kritikarészletek

- „Ha a VAN a korai kiégés határán tántorgó, útkereső harmincasok legjobb filmes feldolgozása, akkor a hasonló témákkal foglalkozó Pokolra kell annak menni a húszas korosztály számára lehet ugyanolyan fontos mű.” (HVG.hu)
- „Az előadás ellenáll a korszellemnek, amikor nem politizál, nem aktualizál, nem célozgat, nem kacsingat, ezek helyett egyszerűen felmutat. Jelenségeket, csoportokat sorol elő, hol gondosan kimunkált párhuzamokat, máskor laza asszociációkat villant fel egy-egy égető fontosságú, a könnyed(nek ható) kitérgetés ellenére is igencsak súlyos téma kapcsán. A fiatalok életének köznapi jelenetei melléktémaként szolgálnak, és mindegyre visszakanyarodunk a valódi *Leitmotivhoz*, vagyis a magyar géniuszok szükségszerűen (?) sötét sorsához.” (Jászay Tamás/Revizor.hu)

ÚJ PRODUKCIÓK

THEA produkció

Molnár Ferenc:
EGY, KETTŐ, HÁROM
vígjáték valós időben

Bemutató: 2016. november 4. 19:30 – Átrium Film-Színház
a Kultúrbrigáddal és az Átrium Film-Színházzal koprodukcióban

A THEA szakmai kompetenciáinak közreműködésével készült el **Molnár Ferenc: Egy, kettő, három** című darabjának bemutatója, a Kultúrbrigáddal és az Átrium Film-Színházzal közös produkcióban. A Kultúrbrigád az Átriumban nagy közönségsikerrel futó produkciói után magyar szerző „kortárs klasszikusát” szeretne volna műsorra tűzni, ezért esett a választásuk Molnár Ferenc egyfelvonásosára. Az előadás elkészítésére sem pályázati, sem állami pénzt nem használtunk fel, az egész produkció magánbefektetők pénzügyi hozzájárulásával jött létre. Az Egy, kettő, három sikeres kísérlet annak tekintetében, hogy lehet-e külső tőke bevonásával művészeti szempontból autonóm módon érvényes és – mind fogadtatás, mind anyagi értelemben – sikeres konstrukciót létrehozni, amely olyan lehetőséget kínál, hogy a kultúra iránt elkötelezett emberek jó befektetésként tekinthessenek egy színházi előadás létrehozására.

Molnár Ferenc darabjának főszereplője Norrison bankigazgató éppen a pihenésére készülődik, amikor a családjánál vendégeskedő lány – jónevű amerikai milliomosházaspár egyetlen gyermeke – vészhelyzetet jelent be: férjhez ment. Ami még rosszabb: a szülők megtudták, és útban vannak hozzájuk. Ami ennél is rosszabb: a férj egyáltalán nem gazdag, hanem egy ágrólszakadt taxisofőr. Sőt! De ami a legrosszabb: már a gyerek is úton van. Norrisonnak egyetlen órája van, hogy kifordítsa a sarkából a világot. A darab ezt az egy órát meséli el – valós időben, vagyis

Szatory Dávid, Lénárdt Laura, Alföldi Róbert az Egy, kettő,

a színpadi egy óra a valóságban is egy óra. Az alkotók a személyiség elvesztésének, könnyű, átalakíthatóságának problematikáját tartották fontosnak, azt ábrázolni, hogy a lojalitás hogyan válik korlátlaná, hogyan emészti fel az erkölcsi határokat, mindezt Molnár szellemes szövegén és formáján keresztül. Az előadás művészi koncepciója, Znamenák István rendezésében figyelemmel van arra, hogy a közkeletű felfogással ellentétben Molnár műve nem „realista”, csupán az alaphelyzet és a szereplők motivikai rendszere az – a szerző szinte észrevehetetlenül, korát némileg megelőzve, a bohózat és a társalgási vígjáték kereteiből indulva az abszurd felé tolja el történetét, hogy abból érvényes példázat szülessen. A darab egy-egy ponton szinte brechti didakszisztát a szerző megkapó fölénytel hitelesíti a cselekmény szerkezetének kialakításával, a mulatságos replikákkal és a szereplők jellemével. A rendezés vizuális bauhaus-megoldásai és a molnári szövegbe teljességgel belesimuló dramaturgiai beavatkozások, a jelmezek időtlensége, az ízléssel megalkotott maszkok, a fontos pontokon, valamint a keretben megszólaló jazz alapú kísérőzene hidat képeznek a darab születése, 1929 és a ma között.

A darab főszerepe neuralgikus pont: azon kevés művek közé tartozik, amely ugyan nagyon sok szereplőt vonultat fel, azonban többségüknek csak a főszereplőhöz kialakított viszonyukhoz képest van karakterük, önmagukban, „szerepként” nem vagy csak nehezen értelmezhetőek. Vagyis rendkívül erős színészre van szükség, akihez képest szervezhető az előadás. A korábban többek között Góth Sándor, Horváth Tivadar, Feleki Kamill, Márkus László által alakított figurát a mi előadásunkban Alföldi Róbert adja, aki játékaival egyrészt biztos kézben tartja, másrészt nagyon pontosan értelmezi a hihetetlen gyorsan zajló cselekményt. De ez kevés, nem véletlenül szokás mondani, hogy ebben a darabban mindegyik szerephez jó színészre van szükség, hiszen ha nincs mit kézben tartani, nincs előadás sem. Az alkotói szándék és a nézői visszajelzések alapján ezt a vállalást jól teljesíti az előadás, a legfiatalabbaktól az idősebb színészi korosztályig kiválóan együttműködő, olajozottan működő, valódi „társulatként” együtt mozgó csapat jött össze. A művészi koncepcióban fontos feladat volt – ami a Kultúrbrigád többi előadásában is fontos szerepet játszik –, hogy több színészi generáció és több színészi iskola dolgozzon együtt. Így kerül egymás mellé, és így válik színésszé a fővárosi mainstreamből érkező Alföldi Róbert, Debreczeny Csaba, Mihályfi Balázs vagy Szatory Dávid, a kaposvári Csiky Gergely Színház egykori társulatából érkező Znamenák István, Lugosi György, Némedi

Szatory Dávid, Lénárdt Laura, Dékány Barnabás, Alföldi Róbert az Egy, kettő, három című előadásban – fotó © Mészáros Csaba

olvasót. A kiadvány elkészítése több hónapi kutató és szerkesztői munka eredménye, kiadásában nagy segítséget nyújtott az OSZMI is.

Kritikarészletek:

- „Molnár világlátása és kritikai érzéke keveredik ebben a humoros és elgondolkodtató előadásban, hamar egyértelművé válik, miért olyan nagyszerű író is ő.” (Pál Zsófia, Színházhatás, 2017. január 8.)

Árpád, Cselényi Nóra jelmeztervező, Zságer-Varga Ákos zeneszerző, a függetlenek között kiemelkedő színésszé lett Parti Nóra, az Ausztriából nemrég hazaérkezett Janicsek Péter, a legkreatívabb, rendezéssel is sikeresen foglalkozó fiatal színházművészek közé tartozó Fehér Balázs Benő és Dékány Barnabás, illetve a most végzős, illetve nemrég végzett legfiatalabbak, köztük a Kaposvári Egyetemről érkező Lénárdt Laura, a független szcénából Sipos Viktória, a bábszínész-hallgató Barna Zsombor, illetve a pályája legelején álló Bánky Sára és Hajdú Csilla. A különféle színészi-művészi attitűdök találkozási pontja, ütköztetése újfent megtermékenyítőnek, sőt energiateremtő erőnek bizonyult, az ensemble játék rendkívül pontos, együttműködő.

A 2016. november 4-én bemutatott előadást eddig tíz alkalommal játszottuk az Átrium Film-Színházban, a kitűzött előadásokra hetekkel előre elfogy minden jegy.

Az előadásról számos kritika és publikáció jelent meg. Nagyon büszkék vagyunk az előadáshoz kapcsolódó műsorfüzetre, amellyel egy sajnálatosan kimúlófélben lévő hagyományt szerettünk volna életben tartani: az 56 oldalas kiadvány az előadás mellett Molnár Ferenc életéről, pályájáról, művészetéről, illetve az Egy, kettő, három nyolcvanhét éves történetébe avatja be az

- „A motiváció lényeges momentummá válik, hiszen a darab ezzel külön artikulálja azt, hogy a feladat teljesítéséhez az a hideg, racionális profizmus szükséges, amellyel igazgatóként Norrison is rendelkezik. Ezzel az elvárással az emberi tényezőt (ember mint érző, fájdalmat, szomorúságot, bármit érző lény) ki lehet(ne) zárni a rendezésből – szövegszinten megjelenik, de nem szól bele a dramaturgiába. Ugyanakkor a koncepció és Alföldi tehetségét dicséri az, hogy beengedi a szórakoztatásba a nagyon emberi dolgokat is.” (Nagy Balázs Péter, Súlypéldány, 2016. december 16.)
- „Áthallás nem kell, de rendezés azért kellett volna ahhoz, hogy Alföldi sodró alakítása mellett valami ilyesmire is fölfigyeljünk, és meglássuk a nagy mutatvány lehangoló dimenzióját. De nem figyelünk föl; egyrészt mert annyira leköti a figyelmet, ahogy Alföldi játszik, másrészt mert nincsen mire.” (Csáki Judit, Revizor, 2016. november 20.)
- „Znamenák István rendezése képes a humor és a borzadály között megvalósítani a Móricka–Napoleon nyomvonalon, a szemünk előtt megszülető tartalmatlan kiskirályok történetét. Nagyon pontosan bánik ezzel a didaktikus szöveggel, olyan abszurdá válik az egész cselekmény, mintha egy Ionesco-darabot néznénk. És ahogy például Makbett utódja csak egyetlen dolgot ígér meg, hogy kegyetlenebb lesz, mint elődje volt, ehhez hasonlóan sejthetjük, hogy Gróf Dubois-Schottenburg (született Fusz Antal) esetében sem lesz ez másképp.” (Németh Gábor Dávid, Apokrif Online, 2016. november 18.)
- „A mű, valamint a Kultúrbrigád és az Átrium jelenhez csak minimálisan közelebb hozott előadása amellet, hogy görbe tükröt tart a hatalom, illetve a hatalmat kiszolgálók elé, teljesíti legfőbb funkcióját is: szórakoztat, ami elsősorban Alföldi Róbert emlékezetes játékának köszönhető.” (Szarka Károly, prae.hu, 2016. november 13.)
- „Lenyűgöző ez az egész, látványos brillírozás, parádés bűvészműtatvány, miközben azért rémisztő is. Hiszen nagy szemfényvesztés, óriási svindli, melynek alapja tiszta hazugság.” (Bóta Gábor, Népszava, 2016. november 12.)
- „Alföldi Róbert egy unikális tehetségű színházi ember, de nem Norrison.” (Izabella Andrea, izaszínhazbanjart.hu, 2016. november 5.)
- „Ütős. Molnártól, Znamenáktól, Alfölditől egyaránt.” (Csizner Ildikó, 7ora7.hu, 2016. november 9.)

Alkotók

Díszlettervező, rendező: Znamenák István

Jelmeztervező: Cselényi Nóra

Zene: Zságer-Varga Ákos

Dramaturg, produkciós vezető: Ugrai István

Maszk: Vég Attila

Fény: Kehi Richárd

Szereplők: Alföldi Róbert, Szatory Dávid, Lénárdt Laura, Lugosi György, Parti Nóra, Debreczeny Csaba, Mihályfi Balázs, Fehér Balázs Benő, Némedi Árpád, Janicsek Péter, Dékány Barnabás, Barna Zsombor, Sipos Viktória, Bánky Sára, Hajdú Csilla

Segédrendező: Nyulassy Attila

Produkciós menedzser: Zsedényi Balázs

Tóth Péter
ügyvezető

Budapest, 2017. május 15.